

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. XIII. De sacris vasis & vestimentis, & reliquis ad celebrandum requisitis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

133.
Possunt corporalia & palle esse ex canabe vel gossipio.

133. Circa hoc verò, quod dictum est, corporalia & pallas (idem est de albis & nappis) debere esse lineas, observandum est ex Thoma Tamburino l. 1. de Sacrif. Missæ c. 5. §. 3. n. 3. sufficere quòd sint ex canabe, ut idem certum putat: eò quòd telæ istæ in communi usu vestium & acceptiõne hominum censentur lineæ, etsi specie physicâ differant. Ex quo sequi videtur idem esse tenendum (& tenet Azorius, probabileque censet Tamburinus: s. n. 4.) de telis textis ex gossipio, vulgò *Catoen*.

134.
Requiritur etiam candela accensa.

Dico IV. Requiritur lumen accensum. Patet ex consuetudine & indubitato omnium sensu. Idem colligitur ex c. *Litteras*, de *Celeb. Missarum*, ubi graviter decernitur puniendus Presbyter, tum ob alia crimina, tum etiam, quia sine igne celebraverat. Requiritur autem ex usu Ecclesiæ antiquissimo candela ex cera. Unde Ministri, qui in Ecclesia ordinantur ad luminaria accendenda & ferenda, dicti sunt Ceroferarii. Sufficitque de rigore una candela cerea juxta Doctores communiter.

Esi debeat ut sint dua.

Ut proinde ad solam decentiam pertineat, quòd in *Regulis Missalis Parte 1. §. 20.* præscribuntur duæ candelæ; uti & hoc, quod parandus dicitur cereus ad elevationem Sacramenti accendendus. In necessitate quoque sufficit lucerna ex oleo, immo etiam candela ex sevo. Et quidem Plures non requirunt necessitatem magnam, etiam ut cum candela sebacea celebretur licite, sed prudenti id relinquendum iudicio ex parte defectus ceræ; quæ si morali adhibita diligentia haberi nequeat, tunc (inquiunt) celebretur cum alio lumine, & non propterea omittatur celebratio. Ita *Dicasilius d. 4. n. 160. dnb. 9.* qui censet secluso scandalo fatius esse, celebrare cum lumine olei, quam non celebrare.

In necessitate, etsi non magna, sufficit lucerna ex oleo, & candela ex sevo.

135.
Adeste etiam debet Missale, an semper.

Dico V. Requiritur etiam juxta Rubricas liber Missalis, qui saltem contineat Canonem, idque juxta Doctores communiter sub mortali, ne in re tanti momenti memoria hominem fallat. Probabile tamen est (ut docet *Lugo d. 20. c. 78.* referens *Layman; Villalobos; Ledesma; Diana; Vasquez*) licere absque eo justâ de causâ celebrare, absente scandalo & periculo erroris. Et fanè quod ad Canonem attinet, quem Plures quotidie celebrantes interdum non inspicunt, non dubito, quin possit sæpè abesse errandi periculum. Scandalo vel potiùs admirationi possit facile occurrì, vel non esse illius periculum. Unde etiam *Suarez disp. 81. sect. 6. §. Quarto requirunt*, fatetur se sufficientem peccati rationem tali casu non invenire.

136.
Crux in medio altaris ponenda, circa obli-

Solet præterea apponi crux, ut præscribitur in Rubricis Missalis. Ejus tamen ommissio non est peccatum, saltem grave; cum nullum jus aut consuetudo, aut etiam ipsa materia hoc indicet. Quare ob hujus de-

fectum non necessarîo esset omittendum Sacrum: cum ipsa celebratio alioquin omittenda sit causa non modica, sufficienter excusans defectum hunc. Quanto crux haberi commodè non potest. Insuper solet apponi tabella Secretarum infra pedem Crucis: ut quoque præscribunt Rubricæ Missalis novi: sed certò nulla est obligatio.

Denique in Rubricis Missalis novi fit mentio pallii seu antependii altaris: quo ipsum ex decentia, sed sine obligatione, ornatur.

QUÆSTIO XIII.

De Sacris Vasis & Vestimentis, & reliquis ad celebrandum requisitis?

Dico I. Ad licite celebrandum requiritur calix & patena. Consistit ex consuetudine, & c. *Vasa & c. Vi calix, de Censuris dist. 1.* Quæ etsi desumpta sint ex Conciliis provincialibus, tamen sunt ab Ecclesia recepta. Debet autem calix esse ex auro vel argento, vel ratione paupertatis solum ex stanno, ut habetur c. *Vi calix cit.* Quod etiam usus confirmat. Nullo autem modo ex vitro, ut ibidem cavetur: neque ex ligno, ut prohibetur ibidem, & c. *Vasa cit.* & c. *Litteras de Celebr. Missarum.* Neque ex ære, ut auri calice, ut prohibetur c. *Vi calix*, quia ob vini virtutem æruginem, quæ vomitum prouocat, ut ibidem dicitur. Sufficit tamen cuppam esse ex prædicta materia: per enim esse potest ex ære, auri calice, vel etiam plumbio, ut patet ex consuetudine. Ex qua posset quæque alicubi desumi causa excusans eos, qui utuntur calice æreo: prout in ipsa Urbe Romana cæteris innumeris calices & patenas ex ære totos seu cupro inaurato, testatur *Lugo disp. 20. sect. 4.* Non est etiam strictè præceptum nec consuetudine receptum, quòd dum sola cuppa est argentea, sit intus inaurata, quòdque patena argentea sit similiter inaurata; etsi id in Rubricis Missalis recogniti part. 2. §. 1. præscribatur.

Calix cum patena debet esse consecratus. Patet ex usu, & sensu communi: & insinuatur c. *Unico, de sacra Vnctione*, in fine. Amittit autem Consecrationem, quando tam enormiter frangitur, ut ad usum Sacrificii nequeat servare. Quòd si separatur pes à cuppa, amittit juxta omnes Consecrationem calix, si sit fixus: non tamen si sit tornavilis, seu absque ipsius calicis fractione separabilis sic cuppa à pede, juxta communem Doctorum sententiam, quam usus confirmat. Inde namque constitat ejusmodi calicem tali ratione consecrari. Præterea per illam artificiosam

rationem cuppa à ped. non censetur prior forma calicis perire, sive calix mutari, sed manet idem communi iudicio, aptusque moraliter ad firmatum; uti per eum Episcopale, quod est frequenter tornatile ad maiorem transferendi commoditatem. Immo satis probabile est, non perdi Consecrationem, etsi de novo inauratur, ut docet S. Comik, Diana & multi alii, contra Suarez, Lessium & alios satis probabiliter oppositum docentes: quia moraliter remanet idem calix, qui erat consecratus: sicut eadem Ecclesia est, & consecrata manet, etsi de novo dealbetur. Neque inauratio videtur pars principalis, sed potius accessoria: sicut quando pars modica corporalis reficitur, etsi refectio, cadat super partem, quæ occupatur ab integra hostia, non e quidem censetur nisi pars accessoria, & minus principalis. Nec etiam simile est de cuppa subtilissima auri, qui ponitur intrà cuppam talis calicis, ut arguit Suarez: quia ibi esset duplex vas. Admittit tamen etiam Suarez & alii auctores oppositæ sententiæ, consecrationem calicis saltem non perire, etsi deauratio pereat; uti pedetentim perire solet per continuum usum.

De pyxide sive ciborio (idem est de lunula in Remonstrantia) dubitatur hic, an debeat benedici. Varii Recentiores affirmant, non solum quia in Pontificali Romano peculiaris pro ea ponitur benedictio; sed etiam quia in Rubricis Missalis reformati, parte 2. præscribitur, ut particulæ consecrandæ collocentur in corporali, vel calice consecrato, vel vase mundo benedicto. Alii tamen passim censent, non esse obligationem: eod quod in Pontificali ponantur benedictiones variæ non præceptæ, Rubrica, verò solum præscribat quod aliunde non est iure præceptum, sed quod congruentius est; prout indubie est quod Eucharistiæ immediatum continens sit benedictum. Id verò indubitatum est, quod sufficiat simplex benedictio: quam adhibere possunt ii, qui possunt benedicere corporalia, & reliqua paramenta, in quibus chrisma non intervenit. Denique materia pyxidis non est determinata; sed ex decencia est eadem, quæ calicis.

Dico II. Requiritur etiam purificatorium, ut patet ex usu. Ex quo similiter, & recepta Doctorum sententiâ contra Layman l. 5. Tract. 5. c. 6. n. 12 ac denique ex eo, quod nulla in Pontificali vel Ritualibus reperitur præscripta pro eo benedictio; satis constat, ipsum non necessario benedici. Unde posset quis loco purificatorii adhibere mundum sudarium, dummodò ipsum postea non impendat usui profano.

Dico III. Requiritur ad celebrandum certa quædam vestimenta, scilicet amictus, alba, cingulum, manipulus, stola & casula, idque sub mortali juxta Doctores communiter. Quamquam teste Præposito aliqui

probabiliter existiment non fore mortale, si unum aut alterum omittatur in necessitate; ut cingulum, manipulus vel stola. Illud etiam probabile est, in necessitate posse nos uti stolâ pro manipulo & cingulo, & similiter manipulo oblongo pro stolâ; quia similem habent benedictionem.

Debent autem hæc vestimenta esse benedicta, ut præscribitur can. Vestimenta, de Consecr. dist. 1. Benedici verò debent ab Episcopo, vel aliis habentibus à Pontifice facultatem. Qualem habent Prælati, etiam locales, Ordinum mendicantium, & in eorum absentia Vicarii, saltem pro propriis Ecclesiis, ex concessionibus Pontificum (quæ videri possunt in Compendio Privilegiorum V. Benedicti, & apud Rodriguez to. 1. q. 19. a. 2. & Regularium alios) per quas præfatis conceditur potestas benedicendi corporalia & omnia alia paramenta Ecclesiastica, in quibus chrisma non intervenit; quod intervenit in Consecratione calicis & altarium. Plures tamen contendunt, prælatos non posse illa benedicere pro alienis usibus seu Ecclesiis, prout nulla Privilegia sonare videntur. Alii multo oppositum existimant. Quibus favet quotidiana praxis, saltem his in locis. Pro qua etiam est expressum privilegium Innocentii VIII. vivâ voce (ut refert Compendium Societatis) concessum Congregationi S. Justinae (quod etiam refertur apud Rodriguez supra, & in Compendio supra in additione Cappucinorum) cujus privilegia indubie participant Ordines mendicantes. Et quàmvis Capitulum generale Mechliniense (quod fuit celebratum Anno 1464. sub Vicariis generalibus Observantium, dudum ante unionem perfectam sub Leone X.) prioris alicujus Pontificis concessionem restrinxerit ad proprios dumtaxat usus: hæc tamen restrictione quidem in Ordine nostro Seraphico locum habet: tum quia privilegium Innocentii VIII. est posterius; tum quia ordinationes Atius Capituli hodie certò non obligant, sed omnino sunt abolitæ; & aliunde privilegia antiqua generaliter concessa revixerunt per varias eorumdem confirmationes postea factas motu proprio & ex certa scientia. Immo illud ipsum Capitulum solum fuit celebratum ab & pro Fratribus ab hac parte montium constitutis: quos Itali vocant Ultramontanos, nos vero Cismontanos vocamus.

Unde etiam non obstat restrictio ejusdem Capituli, quæ ad prælatos Provinciales & Guardianos restrinxit Privilegiu Sixti IV. concedens generaliter Sacerdotibus Fratrum Minorum facultatē benedicendi paramenta altaris, & indumenta, exceptis corporalibus dumtaxat (quod esse in usu apud Dominicanos, quibus convenit per communicationem, testatur Portel V. Benedicere, in addit. n. 2.) quo minus possent fratres præfati eo uti: quàmvis in his locis non utantur.

142. Quæ debet benedici ab Episcopo vel prædictis pontificiâ facultate.

Quam habet Prælati Regularium Mendicantium etiam circa corporalia & mappas altaris.

An etiam pro usibus alienis.

143. An Sacerdotes horum Ordinum non prælati possint ea benedicere, exceptis corporalibus

Magis

Magis ob stare posset, quod tam hoc quam Innocentii VIII. privilegium sit vivæ vœcis oraculum. Quo loco autem sint hodie habenda huiusmodi oracula, præsertim postmodum (ut loquuntur) bullata alibi indicavimus, & pendere insuper potest ex eo, utrum Decretum revocatum. In his aut istis locis sit in vigore. Videri etiam potest quædam Concessio Bonifacii IX. apud *Compendium Privileg. V. Benedicere, in Annat. Cordube.*

Quid intelligatur hic nomine benedictionis solennis.

Quod verò in privilegiis dicitur de benedictione solenni, intelligitur de solemnitate sita in hoc, quod benedicens adhibeat versus, competentes alioquin Episcopis solemniter benedicientibus, scilicet *Adjuvorum nostrum &c.* & *Sit nomen Domini benedictum &c.* ut notat *Sorbus in Addit. ad Compend. V. Benedicere.*

144. Campana juxta recentiores ab Episcopis consecranda.

Eadem operâ hic observandum, Consecrationem seu benedictionem campanarum ex sententia variorum Recentiorum censeri reservatam solis Episcopis, seu iis qui possunt calices vel altaria consecrare; eò quod similiter intervehiat usus chrismatum. Ita *Barbosa l. 1. de jure Ecclesiast. c. 11. n. 105. Ascarnus Tamburinus to 1. de jure Altarium disp. 23. q. 12.* (ubi tamen extra rem adducit *Guthelmum Durandum & Stephanum Durantium*) & alii. Admittit tamen idem *Barbosa supra* simplicem benedictionem (in qua videlicet ommitteretur Chrisma) posse ab Episcopis delegari. Eademque consequenter competit Prælati Mendicantium; prout iisdem competit facultas benedicendi ipsismet Ecclesiis suorum Ordinum & quævis alia, in quibus non intervenit Chrisma. Immo in Belgio delegat Episcopi Decanis ruralibus aliisque Sacerdotibus consecrationem campanarum: cujus formula, in qua etiam fit mentio chrismatum, describitur in ipso Pastoralis Mechliniensis, in quo alioquin sola Pastoralia sunt posita. Quorum proinde opinione usus iste chrismatum videretur non esse ita reservatus ordini Episcopali: uti nec reservata est unctio baptizati in vertice, quæ fit cum chrismate à parochis. Denique nullo jure reperitur expressum, quod campanarum necessariò debeant benedici: nisi quod

A quibus possint simpliciter benedici.

S. Congregatio Rituum 5. Julii 1614. censuerit (ut refert *Barbosa l. 2. c. 3. n. 68.*) posse Episcopum prohibere, suis scilicet Pastoribus & diocesanis subditis, ne campanarum pulsentur, si non sint benedictæ.

An benedictio illarum sit strictè recepta.

Porro paramenta seu vestimenta sacra amittunt benedictionem suam, quando ita franguntur, ut non censeantur apta ad suum consuetum usum; ut si manica separetur ab alba; si cingulum ita frangatur, ut neutra pars sufficiat ad cingendum Sacerdotem; secus est, si longior pars adhuc sufficiat. Aliqui volunt in fractione prima licere uti partibus simul nexis; quod in rigore falsum est. Aliqui etiam apud *Diana p. 1. Tract.*

145. Quando paramenta amittant suam benedictionem.

14. de Celebr. Missar. resol. 68. volunt tantum esse veniale ob levitatem materiæ. Difficile videtur, quòd ob hoc deberet omitti Missa, saltem cum aliquo in omnimòdo notabili. Requiritur præterea in paramentis & vasis Ecclesiasticis munditia, tum ex natura rei, tum ex c. *Relinqui volumus, De custodia Ecclesiæ charissimæ*, ubi Innocentius III. cum Concilio generali Lateranensi, postquam retulisset: *Sunt & alij, qui non solum Ecclesiis dimittunt incultas, verum etiam vasa ministerii, & vestimenta ministrorum, ac pallas altaris, non & ipsa corporalia tam immunda relinquunt, quòd interdum aliquibus sunt horrore, subiungunt: Præcipimus quoque, ut oratoria, vasa corporalia & vestimenta prædicta, munda & nitida conserventur.* Nimis enim videtur absurdum, in sacris foris negligere, quæ de decore etiam in profanis. Quam in re potest interdum committi mortale peccatum, adhibendo saltem corporalia valde notabiliter immunda, contra reverentiam tanto Sacramento debitam, ut notat *Emmanuel Sa, Angelus, Tabiena, Silvius, Suarez, & alii, quos refert, & sequitur Bonacina disp. 4. q. ult. de Missa Sacrificio, pu 9. n. 23.* Et quæ signum defectus vivæ fidei, & munditiæ interioris, neglectus munditiæ in hisce rebus Planèque intolerabilis est. Abusus, calices interdum manere tam immundos, ut vie honestus detrectaret potum communem sumere ex tam immundis vasis: corporalia item, & sæpius purificatoria reperiri tam sordida, ut adeò sordidis sudariis honestus vix uteretur ad emundationem parium.

Petes: An paramenta & vasa sacra possunt à quovis licite tangi? Resp. quantum ad mappas altaris & indumenta Sacerdotum, certum esse ex sensu & praxi omnium, quòd sic, nec jura, quæ in oppositum sunt, amplius esse in usu. Ad pyxides verò & lunulas etiam benedictas quovis attingere, videtur similiter posse tangi à laicis, quando necdum Eucharistiam continuerunt.

Idem est de corporalibus & purificatoriis necdum usui applicatis. Similiter Acolythis vel aliis Clericis extra sacrum ministerium possunt contingere sacra vasa vacua, & calicem vacuum, juxta *Suarez d. 81. scilicet 5. Tertium exemplum*: quàmvis dum celebratur Missa fors id Acolythis & in alio gradu constitutis concedat ex c. *Non dicitur 2. dist. 23. & c. Nullus. 1. dist. 24.* Quod autem ad laicos & feminas spectat, certum in primis est, non coningere, ut tangent calices consecratos, vel patenas, uti nec, post contactum Eucharistiæ, corporalia &c. Certum præterea est, non esse grave peccatum, si facileque esse causam excusantem: nisi quòd, dum actu continent Eucharistiam, ab inferioribus Diacono tangi manu non queant (quod tamen non est natum fieri planè voluntariè à timoratis) sine periculo gravius peccati, ut *Quidam* notant.

Esse autem veniale, si à laicis aut feminis

tangantur calices vel patenae consecratae, siue ante siue post usum, pyxides aut corporalia, aut purificatoria post usum, est communis doctrina & sensus tinctorum. Ideo Sixtus IV. concessit vivae vocis oraculo omnibus fratribus Clericis & laicis, ut cum reverentia possint sine scrupulo conscientiae tangere calices, corporalia & alia ornamenta; ut refertur in *Compendio Privilegorum V. Ornamenta Ecclesiastica*. Idem antea concesserat Fratribus laicis Callistus III. Et postmodum Leo X. rogatus id concedere recusavit, nisi cum magna restrictione: ut refertur in *Compendio V. Laici Fratres*. Quod signum est, Pontificem consuisse id sine privilegio non licere. Oppositum nihilominus fuisse defendit *Thomas Tamburinus l. 1. de sacris missae 2. §. 1.* dicens idem tenere *Soto, Bartholomaeum ab Angelis, & alios*: conaturque fuisse dissolvere singulos textus canonum, qui in oppositum allegantur. Consuetudo tamen & sensus communis aliter jus interpretatur. Immo *Azorius, Henriquez, Bonacina & alii*, quos citat & sequitur *Castro Palao Tr. 22. disp. un. pu. 10. n. 13.* (et si parte 2. *disp. de Adoratione pu. 6. n. 24.* oppositum sequatur cum *Suarez supra*) censent per sacros homines, quibus liceat sacra vasa & corporalia tangere, intelligi solos ordinibus sacris insignitos. Quibus favet consuetudo. Unde etiam solet prima lotio corporalibus & purificatoriis adhiberi a diacono, aut certe a subdiacono: deinde ulterior lotio semini aut monialibus ad id aptioribus, uti reparatio eorumdem, committi. Subestque tunc causa sufficiens, scilicet iam insinuata. Hoc insum autem non parvum erga res sacras aestimationem ac venerationem in personis laicis conciliat.

Petes II. An vestimenta ac vasa profana possint converti in usus sacros? Resp. Affirmum tamen usibus sacris apta sint; vel appetuntur quantum ad formam, & ubi necessesse fuerit, quo ad benedictionem vel consecrationem. Patet: quia id nullibi prohibetur. Et usus idem confirmat. Immo etiam antiquitus domus privatae aut templa idololatriam fuerunt conversa in templa Dei & Basilicas Sanctorum.

Petes III. An e contra licitum sit vasa aut vestimenta seu alia divino cultui consecrata convertere in usus profanos? Resp. immutata forma non posse indubie id fieri, c. *In sancta, c. Vestimenta, & c. Ad nuptiarum, de Consecr. dist. 1.* Et ob hanc causam *Balthasar* rex fuit graviter punitus; prout habetur *Dan. 5.* ac etiam allegatur *de Vestimenta*.

Hinc colligitur, non sine sacrilegio posse sacros calices adhiberi in communi mensa, nec corporalia ad emungendas nares &c. Posset tamen locum habere levitas materiae, v.g. si quis semel leviter abstergeret sudorem mappam benedictam &c. Non censetur quoque usus profanus, aut contra Canones,

Herinc Sum. Theol. Pars IV.

quod sacerdotibus defunctis adhibeantur vestimenta sacerdotalia, quibuscum sepeliuntur: neque quod vestes sacrae interdum adhibeantur ad sacram tragœdiam.

Quod si forma mutetur, atque adeo benedictio seu consecratio tollatur, omnino convenit, ut ad usus profanos non redeant, sed vel comburantur, vel alio decenti modo consumantur; ut praescribitur c. *Ligna & c. Altera de Consecr. dist. 1.* Unde Doctores communiter inferunt, hoc ipsum esse de necessitate praeccepti. Quamvis *Castro Palao supra* *disp. de Adorat. n. 25.* probabile putet, secluso scandalo nullum vel levissimum in hac applicatione peccatum intervenire: & quamvis Canonibus citatis contrarium insinuetur, ob necessitatem tamen excusari posse irreverentiam, quae ibi potest praesumi. Verisimile saltem est juxta *Præpositum 9. 83. 4. 3. dub. 6.* (qui refert *Sa V. Ecclesia n. 2.*) ex licentia Episcopi hæc posse in usus profanos converti. Et consequenter ex licentia aliorum habentium Episcopalem potestatem respectivè idem fieri posset, dum adest rationalis causa, vel aliqua necessitas.

Dico IV. Ad celebrandum requiritur minister, & sufficit unus. Utrumque patet ex universali consuetudine Ecclesiae. Nihilominus in casu necessitatis, posset missa celebrari sine ministro, v. g. ad communicandum moribundum: vel si alioquin Sacerdos in die festo non posset audire Sacrum: item si Missa iam inchoata minister recedat, & expectatus non redeat. Ratio est: quia praecceptum in consuetudine fundamentum non cesset obligare, nisi extra casum necessitatis.

Hic minister non potest esse femina, ut patet ex c. *Inhibendum, de cohabitatione clericorum & mulierum*. Ubi prohibetur, ut nulla femina ad altare praesumat accedere aut Presbytero ministrare. Unde Doctores passim existimant in necessitate potius esse celebrandum sine ministro, quam feminam ministrante. An autem in Belgio aut vicinis locis, ubi saltem deficiente ministro masculino, virgines, praesertim religiosae, superioribus conventibus indies in monasteriis ministrant celebranti, consuetudo isti juri derogaverit, merito posset dubitari. *Præpositus & Coninck* qui eam viderunt, dicunt non esse tolerandam. Non ausim tamen tales damnare peccati, praesertim mortalis, ubi & quando toleratur hic usus: qui apud nostras Moniales non toleratur. Saltè potest femina respondere à longè (uti etià respondent Moniales in Choro) ministrante Sacerdoti viro, etsi hic nesciat respondere; aut fortè etiam Sacerdote sibi met ministrante aquam & vinum, si ea habeat ad altare praeparata, quâdo minister masculus haberi non posset.

Dico V. Ex honestate debet Sacerdos esse indutus calceis: quâquam hac de re nullum extet praecceptum obligans, praesertim sub mortali, sed solum sit honestatis, adeoq;

H h

151.
Quid censendum, si forma mutetur.

152.
Ad celebrandum requiritur unus saltem minister.

153.
Ubi masculus.

Quid censendum de opposito usu alibi vigente.

Ad solam decentiam spectat, quod celestiale

gravis sit
calceatus.

154.
Non est ob-
ligatio; sal-
tem gravis,
præmittendi
matutinum
celebrationi
missæ.

facili possit esse causa excusans, sic ut ob-
horum defectum non sit omittenda missa.

Dico VI. Non est gravis obligatio præ-
mittendi Sacro privatam etiam lectionem præ-
matutini cum laudibus. Ita communiter
Theologi recentiores, contra multos alios,
præsertim antiquiores. Immo juxta quosdã
nulla est obligatio; utpote nullo jure indu-
cta. Quod est in rigore verum sit, præfer-
tim, quando adest aliqua rationalis causa,
absque omni tamen prorsus causa secus fa-
ciens vix videtur excusandus à culpa veni-
li alicujus supinæ negligentiae vel torporis.
Ratio Conclusionis est: quia horæ matu-
tinae non habent necessariam connexionem
cum officio Missæ quoad materiam (cum
Missæ frequenter ab officio discrepet) adeo-
que multo minus quoad tempus & ordi-
nem. Immo major est conæctio inter ma-
tutinum & parvas horas (quæ tamen abs-
que gravi peccato per transpositionem præ-
mittuntur matutino) quàm inter matuti-
num & Sacrum: ut proinde nõ videatur
postpositio matutini esse materia gravis, et-
si in jure inveniretur prohibita: in quo ta-
men non prohibetur.

Ordinatio proinde Rubricarum est à
fortiori citra strictam obligationem; uti
constat esse, quod additur: *Et orationi aliquan-
tulum vacet.* Inter defectus quidem in mini-
sterio occurrentes iste connumeratur: sed
non omnes isti sunt mortales, uti si desit
tertia mappa, aut sit non benedicta, si non
adsint plura luminaria cerea, sed unicum, si
cingulum non sit benedictum, vel juxta va-
rios, si absit Missale, secluso errandi periculo.
Adde istum defectum fuisse connumeratum
à Theologis, per Pium V. adhibitis, qui
fortasse in contraria opinione, tunc satis re-
cepta, fuerunt: quæ tamen nunc deserta est
à Doctoribus communiter; adeoque etiam
gravis obligatio, si quæ fuisset, mitigata
jam foret contrario sensu Doctorum & pra-
xi seu usu timoratorum, adque inspiciente &
non contradicente Ecclesiâ. Quod etiam
gravis obligatio aliquando fuisset, aut et-
iamnum esset, constat ad summum non fo-
re, nisi quando matutinum cum laudibus
præmitti potest absque incommodo, et si
non adeo gravi.

156.
Non est gra-
vis obligatio
dicendi ora-
tiones inter
vestiendum
prescripias.

Idem est de
prepara-
mentis in
Missali as-
signatis.

Similiter non est gravis obligatio dicendi
orationes, quæ præscribuntur Sacerdoti,
dum se vestit: quidquid contrarium dixerit
Navarrus & quidam alii: nusquam enim stri-
ctè præcipiuntur: & quàmvis absolutè præ-
ceptæ forent, tamen etiam omnes simul nõ
faciunt gravem materiam: sed valde levem:
& aliàs valde irrationabiliter multiplican-
tur graves obligationes legum humanarum
& peccata mortalia sine necessitate. Nullam
etiam existimo esse obligationem, aut certè
non gravè, præmittendi præparamenta, mo-
dò Sacerdos sit alioquin per meditationes
pias bene præparatus: non enim assignantur

in Missali per modum præcepti, sed pro op-
portunitate & commoditate Sacerdotis per
modum consilii & directionis, ut ait Suarez
disp. 82. in principio. Et consolat ipse modus
loquendi Rubricarum Missalis p. 2. §. 1. ubi di-
citur: *Orationi aliquantulum vacet, & Orationes
infra postas pro temporis opportunitate dicat.* Un-
de idem habet sensus & praxis etiam do-
ctissimorum pariter ac piissimorum nullius
peccati scrupulum in hoc facientium.

QUÆSTIO XIV.

De Supplendis defectibus in Missa occurrentibus ac de Ritibus Missæ.

DUBITATUR primò, quomodo sup-
plendus sit defectus in Missa occur-
rens, quando in sumptione calicis advertit
Sacerdos non fuisse vinum, sed aquam aut
alium liquorem? Resp. quòd vel denuò con-
secranda sit hostia cum vino, præviâ oblatio-
ne saltem mente conceptâ, incipiendo à
verbis, *Qui pridie quàm pateretur*, ut præscri-
bunt Rubricæ juxta sententiam Thome: vel
de novo consecrandus sit solus calix sine
pane, incipiendo à verbis, *Simili modo post-
quam canarum est*; & post Consecrationem
reliquis ommissis sumendus. Quod postre-
mum esse magis congruum, docet Scotus disp.
8. quest. 3. nu. 7. quem sequitur Navarrus,
Suarez, Vasquez & passim Recentiores: si
enim denuò consecratur utraque species,
non tam perficietur Sacrificium prius,
quàm reficietur, seu fiet novum; cum ta-
men potius secundum jura & rationem sit
perficiendum, adeoque solum cautè sup-
plendum, quod incautè fuerat prætermis-
sum. Rubricæ autem sunt tantum intru-
siones quædam doctrinales, datæ secun-
dum probabilem doctrinam, non magis ob-
ligantes, quàm doctrina; in qua fundantur,
ut inquit Suarez disput. 85. sect. 1. §. Ad Pri-
mam Confirmationem. Adde Rubricas Missæ
reformati p. 3 §. 4. num. 5. consulere sententiam
Scoti, quando Sacerdos celebrat publicè lect
coram aliis (prout ordinariè contingit) nam
certè tunc quæ sine nota potest curri in-
fundi vitium ablutionis & modicum a-
quæ, silenterque post oblationem saltem
mente conceptam præmissâ Consecratio-
ne illud sumere, deinde ad secundam &
ordinariam ablutionem procedere. Quod
si Sacerdos per ignorantiam, inadverten-
tiam, aut alium modum, prædictum defe-
ctum supplere omiserit, donec Sacrum est
absolutum & ab altari recesserit, nullatenus
debet iterum consecrare ad supplendum
defectum, immo non potest: quia tunc est
moraliter distincta actio. Ita Suarez, supra
& alii.

Dubio